

Către: Dlui Eduard SERBENCO, Secretar de Stat, Ministerul Justiției

Nr. 77/25-EC din 27 mai 2025

Ref: consultări publice proiectul de lege privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor, nr. înregistrare Cancelaria de Stat: 353/MJ/2025

Stimate dle Secretar de Stat,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) se adresează în contextul consultărilor publice asupra proiectului de lege privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor, și urmare a examinării proiectului Vă comunică, propunerile și anumite clarificări ce urmează a fi operate.

A se menționa că prevederile *Directivei (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor*, reprezintă o structură uniformă pentru toate statele UE, iar proiectul de lege expus spre consultări publice, cu desăvârșire, conține mai multe norme care deviază în mod cert de la textul Directivei 680, ce NU sunt justificate și împiedică alinierea Republicii Moldova la înțelesurile aquis-ului comunitar.

Nu este clară poziția autorilor în contextul în care Directiva 680 face parte din pachetul legislativ al UE care a fost aprobat în anul 2016, de comun cu Regulamentul privind Protecția Datelor, care a fost transpus fidel prin Legea nr. 195/2024. În acest sens, chiar dacă la etapa elaborării proiectului Legii nr. 195/2024, cu aceeași autori, au fost realizate mai multe dezbateri la capitolul necesității de a transpune maximal posibil textul autentic al GDPR-ului fiind identificate soluțiile corespunzătoare, în cazul acestui proiect de lege, observăm o creație legislativă excesivă valorilor dreptului Uniunii Europene.

O altă problemă fundamentală care nu este soluționată prin acest proiect de lege, se referă la regimul juridic aplicabil în cazul contravențiilor, or, prevederile proiectului se referă doar la infracțiuni, iar în sensul clasic legislația UE nu reglementează contravenția ca formă mai puțin prejudiciabilă a infracțiunii. În cele din urmă, în cazul prelucrării datelor cu caracter personal în cadrul contravențiilor, rămâne un vid legislativ. Suplimentar, a se evoca că contravențiile, conform legislației UE, nu reprezintă categoria specială a datelor, spre deosebire de situația actuală din Republica Moldova în înțelesul art. 3 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

La mod specific:

1. Titlul actului normativ va avea următorul cuprins: „Lege privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor”. Propunerea este argumentată prin faptul că deși proiectul de lege are sarcina de a

transpune Directiva (UE) 2016/680, acesta nu corespunde denumirii acestui act dar și limitează nejustificat obiectul de reglementare, or, titlul nu relevă conținutul reglementat, astfel, referindu-se doar la **prevenirea și combaterea infracțiunilor** deși Directiva 680 se referă la **protecția persoanelor în legătură cu prelucrarea datelor în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor**, fapt ce contravine art. 3 alin. (3), art. 42 alin. (2) și art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

A se menționa că chiar la art. 1 alin. (1) din proiect dar și pe tot parcursul textului, se menționează că scopul legii este de a proteja persoanele fizice atunci când sunt prelucrate datele în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor, inclusiv al protejării împotriva amenințărilor la adresa securității publice și al prevenirii acestora.

În același context, având în vedere că Directiva 680 face parte din pachetul legislativ UE din 2016 privind protecția datelor cu caracter personal, a se vedea Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal care la art. 23 alin. (1) lit. d), utilizează și face referință exact la chintesența lipsă în proiectul reclamat: „d) prevenirea, investigarea, depistarea sau urmărirea penală a infracțiunilor ori executarea sancțiunilor penale, inclusiv protejarea împotriva amenințărilor la adresa securității publice și prevenirea acestora;” Așadar, Nu s-a ținut cont de coroborarea Directivei 680 și Regulamentului 2016/679 (transpus deja prin Legea nr. 195/2024), în acest sens operând atât cu o terminologie improprie și unele înțelesuri mai puțin previzibile.

Art. 1

1. Nu este clară necesitatea reformulării textului transpus de la art. 1 alin. (1) din Directiva 2016/680, or acesta conține „tautologii” precum: „**prevenirii** infracțiunilor, inclusiv **al prevenirii** și protejării împotriva amenințărilor la **ordinea și securitatea publică**” contrar prevederilor art. 54 alin. 91) lit. g) din Legea nr. 100/2017, dar și expunerea într-o altă formă decât cea regăsită în Directiva 680 dar și art. 23 din Legea nr. 195/2024. Propunem revenirea la versiunea autentică.
2. Nu este clar din care motiv este lipsă textul de la art. 1 alin. (2) din Directiva 680:

„(2) În conformitate cu prezenta directivă, statele membre:

- (a) protejează drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice, în special dreptul acestora la protecția datelor cu caracter personal; și
- (b) se asigură că schimbul de date cu caracter personal de către autoritățile competente în cadrul Uniunii, în cazul în care schimbul respectiv de informații este impus de dreptul Uniunii sau de dreptul intern, nu este limitat sau interzis din motive legate de protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal.”

A se menționa că includerea acestor prevederi este absolut necesară, or, aceste cerințe în mod expres determină obligația autorităților competente de a respecta dreptul la protecția datelor cu caracter personal atunci când fac schimbul de informații între ele. Mai mult, ar fi oportun ca acest

principiu să fie păstrat inclusive atunci când autoritățile competente din RM fac schimb de informații cu autoritățile competente din UE, corespunzător normei citate.

În acest sens, propunem reformularea alin. (2) din proiect cu includerea normelor de referință din Directiva 680.

Art. 2

3. La fel nu este clar de ce în textul proiectului Nu au fost transpuse prevederile art. 1 alin. (3) din Directiva 680, conform căroră, cadrul legal național (sectorial) ar putea conține garanții mai înalte de cele stabilite de prezentul proiect de lege ?

Mai mult, recitatele 15 și 20 din Directiva 680, expres reliefează acest aspect:

„(15)În vederea asigurării aceluiași nivel de protecție pentru persoanele fizice prin drepturi garantate din punct de vedere juridic în întreaga Uniune și a preîntâmpinării discrepanțelor care împiedică schimbul de date cu caracter personal între autoritățile competente, prezenta directivă ar trebui să prevadă norme armonizate pentru protecția și libera circulație a datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor, inclusiv al protejării împotriva amenințărilor la adresa securității publice și al prevenirii acestora. Armonizarea drepturilor statelor membre nu ar trebui să aibă ca rezultat diminuarea nivelului de protecție a datelor cu caracter personal pe care îl oferă statele respective, ci ar trebui, dimpotrivă, să urmărească să asigure un înalt nivel de protecție în cadrul Uniunii. **Statele membre nu ar trebui să fie împiedicate să prevadă garanții mai mari decât cele stabilite în prezenta directivă pentru protecția drepturilor și libertăților persoanelor vizate în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente.**

(20) Prezenta directivă nu împiedică statele membre să precizeze operațiunile și procedurile de prelucrare în normele naționale privind procedurile penale în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către instanțe și alte autorități judiciare, în special în ceea ce privește datele cu caracter personal conținute într-o hotărâre judecătorească sau în înregistrările legate de proceduri penale.”

Propunem transpunerea prevederilor în cauză.

Art. 2

4. Prevederile alin. (3) din proiect sunt abuzive, or, Directiva 680 la art. 2 alin. (2) lit. a), face derogări doar activităților ce vizează asigurarea securității și apărării însă NU și în cazul TUTUROR informațiilor ATRIBUITE LA SECRET DE STAT !

În acest sens a se vedea:

Titlul V secțiunea 2 din Tratatul Uniunii Europene se referă la „DISPOZIȚII PRIVIND **POLITICA DE SECURITATE ȘI APĂRARE COMUNĂ**”

recitalul (14) din Directiva 680:

„Având în vedere că prezenta directivă nu ar trebui să se aplice prelucrării datelor cu caracter personal în cadrul unei activități care nu intră sub incidența dreptului Uniunii, activitățile privind securitatea națională, activitățile agențiilor sau ale unităților specializate pe probleme de securitate națională și prelucrarea datelor cu caracter personal de către statele membre atunci când acestea desfășoară activități circumscrise domeniului de aplicare al titlului V capitolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) nu ar trebui să fie considerate activități care se încadrează în domeniul de aplicare al prezentei directive.”

Suplimentar a se menționa că în cazul păstrării acestor norme abuzive, activitatea specială de investigație va fi în afara regimului juridic de respectare a dreptului fundamental al persoanei la viața privată în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal, deoarece, în sensul

Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigație,

- art. 1 alin. (1) din, activitatea specială de investigații **reprezintă o activitate cu caracter secret** și/sau public, efectuată de către autoritățile publice competente, cu sau fără utilizarea mijloacelor tehnice speciale, în scopul colectării informațiilor necesare pentru prevenirea criminalității, al asigurării ordinii publice și siguranței în locurile de detenție.
- art. 3 lit. d), Activitatea specială de investigații se bazează pe principiile îmbinării metodelor publice și secrete;
- art. 7 alin. (1), în scopul organizării și realizării activității speciale de investigații, autoritățile ale căror subdiviziuni specializate efectuează activitatea specială de investigații au competența de: d) a achiziționa, a adapta și a utiliza programe informatice și softuri, precum și mijloace tehnice speciale, cum ar fi: aparate de fotografiat, de înregistrare audio și video, alte mijloace tehnice moderne pentru obținerea în secret a informației;
- art. 9 alin. (3), identitatea ofițerilor de investigații care activează în calitate de investigatori sub acoperire, precum și identitatea persoanelor antrenate în calitate de investigatori sub acoperire constituie secret de stat și pot fi dezvăluite numai cu acordul scris al acestora și în conformitate cu Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat.

Art. 3

5. Este eronată poziția autorilor de a transpune din Directiva 680 doar câteva definiții, în rest, sensul altor noțiuni să fie interpretat conform Legii nr. 195/2024, deoarece se greează un înțeles greșit al aplicabilității normelor de reglementare. În mod special, în Legea nr. 195/2024, se regăsesc mai multe noțiuni definite decât cele indicate în Directiva 680, precum: parte terță, consimțământ, sediu principal, reprezentant, întreprindere, grup de întreprinderi, reguli corporatiste obligatorii, autoritatea de supraveghere vizată, prelucrarea transfrontalieră, obiecție relevantă și motivată, servicii ale societății informaționale”. Menționăm că norma de trimitere la Legea nr. 195/2024, generează un înțeles greșit în cazul aplicării acestui proiect de lege. Propunem să fie transpuse definițiile exact precum în Directiva 680.

Art. 5

6. considerăm necesară restabilirea numerotației și ordinii articolelor pe tot textul documentului, pentru a asigura o comparabilitate adecvată și a nu distorsiona înțelesul actului UE transpus. A se menționa că sarcina transpunerii acquis-ului european, este asimilarea Republicii Moldova cu reglementările UE, însă transpunerea distorsionată nu este justificată nici din punct de vedere a Legii nr. 100/2017 nici din punct de vedere practic, or, „raționalizarea” unei Directive prin reordonarea numerotării și felului de expunere a normelor specifice, la mod practic reprezintă un deserviciu destinatarului final dar și în raport cu norma de drept UE.
7. La alin. (2) după cuvântul „prelucrarea” cuvintele „datelor cu caracter personal” se va exclude – a se vedea definiția noțiunii de prelucrare, iar după cuvântul „datele” se propune completarea cu cuvintele „cu caracter personal”, propunerea are sarcina de a ajusta prevederea în cauză la art. 8 alin. (2) din Directiva 680, dar și a restabili înțelesul cert că norma de referință să referă nu la oricare date, ci doar la datele cu caracter personal.
8. La art. 6, propunem redenumirea titlului articolului în „Condiții specifice de prelucrare” și renumerotarea conform argumentelor evocate supra. Reiterăm necesitatea transpunerii fidele a textului Directivei 680, pentru a nu degenera înțelesul normelor de referință și a respecta previzibilitatea normelor legale.
9. La art. 8, alin. (2), cuvintele. „În cazul în care actele normative nu prevăd termene pentru stocarea datelor cu caracter personal, operatorul stabilește un termen specific și corespunzător pentru:” se substituie cu cuvintele: „Actele normative cu respectarea ierarhiei de reglementare în corespundere cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, stabilesc specific și în mod corespunzător:” Propunerea este înaintată cu scopul de a asigura securitatea raporturilor juridice, deoarece, în formula anterioară, ar exista loc de abuzuri și practice neuniforme de stabilire a acestor termene de stocare din motiv că stabilirea termenelor de stocare, revizuire și ștergere ar trebuie să facă obiectul unui act normativ și nu a unei simple dispoziții pe care o poate lua un conducător al unei autorități competente. Este de menționat că versiunea inițială a normei propuse este inacceptabilă, deoarece lasă la discreția conducătorilor autorităților publice de a stabili termenele de stocare, ceea ce va permite ascunderea și distrugerea ilegală de probe și mimarea garanțiilor procesuale.

Art. 5 din Directiva 680 în mod clar stabilește că termenele se asigură prin măsuri procesuale – ceea ce ridică aceste responsabilități cel puțin la nivelul legii sau altor acte normative.

Art. 12

10. Titlul articolului va avea următorul cuprins: „, Comunicare și modalități de exercitare a drepturilor persoanei vizate”. Propunerea drept scop restabilirea înțelesului indicat în titlul articolului 12 din Directiva 680 și conformarea cu cerințele art. 54 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 100/2017.

Art. 13

11. La începutul alin. (3) se va complete cu cuvintele: „Dacă legea prevede,”. Propunerea este justificată având în vedere prevederile art. 13 alin. (3) din Directiva 680, care determină expres obligația posibilitatea restricționării, amânării sau omiterii furnizării informației, doar dacă acest drept este prevăzut de lege „Statele membre pot adopta măsuri legislative de amânare,

restricționare sau omitere a furnizării de informații persoanei vizate în conformitate cu alineatul (2)”;

12. La alin. (3)

- lit. b), cuvintele „sau a măsurilor de siguranță” se exclud;;
- lit. c) cuvintele „ordinii și” se exclud,

deoarece astfel de prevederi nu se regăsesc la art. 13 alin. (3) lit. b) și c) din Directiva 680.

13. Se va completa cu un aliniat nou: „(4) Prin acte normative pot fi stabilite categoriile de prelucrare care pot intra, integral sau parțial, sub incidența oricăreia dintre literele de la alineatul (3)”. Propunerea rezultă din cadrul legal opozabil regăsit la art. 13 alin. (4) din Directiva 680 și lipsa acestuia în proiectul de lege.

Art. 14

- 14.** La alin. (2) la început se va completa cuvintele: „Dacă legea prevede,”. Propunerea este justificată având în vedere prevederile art. 15 alin. (1) din Directiva 680, care determină expres obligația posibilitatea restricționării, amânării sau omiterii furnizării informației, doar dacă acest drept este prevăzut de lege „Statele membre pot adopta măsuri legislative care limitează, integral sau parțial, dreptul de acces al persoanei vizate în măsura și atât timp o astfel de limitare, parțială sau totală, constituie o măsură necesară și proporțională într-o societate democratică, ținându-se seama de drepturile fundamentale și de interesele legitime ale respectivei persoane fizice, pentru”. Menționăm că operatorul nu trebuie să fie în drept de a limita dreptul de acces dacă Legea nu prevede un astfel de drept, or, păstrarea redacției inițiale va duce la încălcarea crasă a drepturilor persoanelor vizate.
- 15.** Suplimentar, considerăm absolut necesar de a restabili structura de reglementare a articolului 14 similar celor 2 articole regăsite la art. 14-15 din Directiva 680.
- 16.** La alin. (2) lit. b) cuvintele „sau a măsurilor de siguranță” și la lit. c) cuvintele: „ordinii și” se exclud. Astfel de prevederi nu se conțin în norma de referință – art. 15 alin. (1) lit. b) și c) din Directiva 680.
- 17.** Se va completa cu un aliniat nou care va include următorul text: „Prin lege pot fi stabilite categoriile de prelucrare care se pot intra, integral sau parțial, sub incidența literelor (a)-(e) de la alineatul (2)”. Menționăm că textul propus rezultă expres din prevederile art. 15 alin. (2) din Directiva 680, aspect care a fost omis de către autor.

Art. 15

- 18.** La alin. (4), cuvintele „ Operatorul poate omite, integral sau parțial, furnizarea unor astfel de informații în cazul în care, ținând cont de drepturile fundamentale și interesele legitime ale persoanei vizate, o astfel de măsură este necesară și proporțională pentru” se substituie cu cuvintele: „ Prin lege, poate fi stabilită restricționarea, integrală sau parțială, inclusiv obligația de a furniza astfel de informații în măsura în care o astfel de restricționare a prelucrării constituie o măsură necesară și proporțională într-o societate democratică, ținându-se seama în mod corespunzător de drepturile fundamentale și de interesele legitime ale persoanei fizice vizate

pentru:”. Propunerea rezultă expres din prevederile art. 16 alin. (4) din Directiva 680, unde se menționează expres că prin Lege pot fi stabilite prerogative de restricționare a realizării drepturilor persoanei fizice și nu prin decizia operatorului. A se menționa că aceeași eroare fiind admisă de Autori și în cazul articolelor de mai sus care reglementează drepturile persoanei și aplicarea acestor limitări.

19. La alin. (4) lit. b) cuvintele sau a măsurilor de siguranță” și lit. c) cuvintele „ordinii și” se exclud. Norme de referință similare la art. 16 alin. (4) din Directiva 680 Nu se regăsesc, aceste prevederi legale fiind exclusiv creața legislativă a operatorilor care nu este justificată nici în nota de fundamentare.

Art. 16

20. Alin. (3) urmează a fi revizuită calea de atac propusă în proiectul de lege. Așadar, a se menționa că calea de atac – contenciosul administrativ nu este cea mai oportună, deoarece va rezulta că legalitatea prelucrării datelor cu caracter personal efectuate de către autoritățile competente în sectorul polițienesc vor fi examinate de către instanța de contencios administrativ, ceea ce admite o colizie dintre normele de procedură penală/procesuală și contenciosul administrativ, or, art. 2 alin. (3) din Codul administrativ, expres prevede inaplicabilitatea în cazul raporturilor juridice realizate în baza Codului contravențional și Codului penal.

Art. 19

21. Alin. (1) se completează cu propoziția: „ Acordul desemnează punctul de contact pentru persoanele vizate. Prin actele normative, poate fi stabilit care dintre operatorii asociați poate acționa ca punct unic de contact pentru exercitarea de către persoanele vizate a drepturilor lor.” Modificarea este necesară în contextual prevederilor de la art. 21 alin. (1) din Directiva 680 care din motive neclare nu au fost preluate de către Autori. A se menționa că completările în cauză, sunt necesare având în vedere modul în care acționează autoritățile competente (procuratura, poliția și alte organe specializate).
22. Alin. (2) va avea următorul cuprins: „Indiferent de termenii acordului menționat la alineatul (1), prin act normative pot fi stabilite dispoziții potrivit cărora persoana vizată își exercită drepturile cu privire la și în raport cu fiecare dintre operatori în conformitate cu dispozițiile adoptate în temeiul prezentei legi.” Propunerea rezultă din prevederile exprese regăsite la alin. (2) din art. 21 a Directivei 680, norme opozabile și relevante pentru contextual de reglementare.

Art. 26

23. În textul articolului se necesită a fi transpusă alin. (2) din art. 28 din Directiva 680 care din motive neclare a fost omisă de către autori, cu renumerotarea aliniatelor: „Centru este consultat în cadrul procesului de pregătire proiectelor de lege sau a unei măsuri de reglementare întemeiate pe o astfel de lege, care se referă la prelucrare.” Ținem să relevăm că avizul CNPDCP este important în activitatea de reglementare a sectorului polițienesc.

Art. 35

24. La alin. (1) lit. e), textul: „într-o procedură administrativă, penală, judiciară sau extrajudiciară, în legătură cu scopurile prevăzute la art. 1 alin. (1)” se substituie cu cuvintele „în instanță privind

scopurile stabilite la articolul 1 alineatul (1).” De menționat că propunerea are drept scop restabilirea înțeleșului prevăzut la art. 38 alin. (1) lit. e) din Directiva 680, dar și prin faptul textul reclama teste contrar scopului legii, or, acest proiect de lege se va aplica autorităților competente listate expres de lege, iar oricare procedură extrajudiciară sau administrativă nu cade sub incidența reglementărilor în cauză.

Art. 39

25. Alin. (2) urmează a fi exclus. Ținem să precizăm că Directiva 680 nu impune astfel de referință, iar trimiterile la Legea nr. 195/2024 și GDPR – sunt inopozabile, or, cele 2 acte legislative expres determină inaplicabilitatea acestora în raport cu prelucrarea datelor în sectorul polițienesc.

Art. 45

26. Alin. (2) urmează a fi ajustat, deoarece în redacția actuală există o contrazicere dintre perioada de referință actul normativ aplicabil, inclusiv din perspectiva materială și cea procedurală.

Mulțumim anticipat pentru considerare și rămânem la dispoziția Dvs., exprimând deschiderea și disponibilitatea comunității de afaceri de a oferi suportul și expertiza necesară în vederea ajustării cadrului legal pentru realizarea unei dezvoltări sustenabile în termen lung.

Cu respect,

Mariana RUFA,
Director Executiv
Asociația Businessului European